

Verslag bijeenkomst Deelnemersraad GGZ-WMO Drenthe 15 juni 2009

THEMA 'Wonen en jongeren'

1. Opening

Cor Bras opent de vergadering en heet allen hartelijk welkom, de heren Jacob Zwier (gemeente Westerveld) en Hans Agterberg (bureau Spankracht) in het bijzonder. Ongeveer 20 deelnemers van de Deelnemersraad GGZ-WMO zijn aanwezig.

2. Wonen en Jongeren

Hans Agterberg licht toe dat hij bij bureau Spankracht te Borger werkt. Dit is een bureau voor advies, ontwikkeling en communicatie. De medewerkers hebben inzicht en ervaring op diverse beleidsterreinen in het publieke domein. Eén van de projecten is bijvoorbeeld Hometown, een project met jongeren in Rotterdam.

Ten aanzien van de WMO merkt Hans op dat de WMO vooral over ouderen en zorgen gaat en te weinig over jongeren en wonen, terwijl dit wel binnen de WMO thuishoort. Voor senioren en ouderen bestaan er bijvoorbeeld woonzorg zones, waarbinnen zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de behoefte van ouderen. Jongeren echter willen ook graag zelfstandig wonen, hebben daar specifieke wensen in en hebben ook een steuntje in de rug nodig bij het zelfstandig wonen. Aan hen wordt dit alles echter niet geboden.

Te constateren valt dat ouderen goed georganiseerd zijn in WMO-raden, in de ANBO, enzovoort en daarin voor hun belangen opkomen. Jongeren zijn echter niet of nauwelijks georganiseerd. Zij hebben een zgn. zaakwaarnemer nodig die dit voor hen doet of die hen hierbij ondersteunt. Jongeren weten meestal heel goed wat zij willen, maar meestal is het voor volwassenen moeilijk om in contact te komen met jongeren. Ze spreken een andere taal en vaak hebben volwassenen ook vooroordelen over jongeren.

In relatie tot huisvesting kan er gesproken worden over drie groepen jongeren:

- a. Studenten
Deze wonen in de stad op kamers of pendelen met O.V. van huis naar stad v.v. De jongeren die wel op kamers wonen, hebben vaak ouders die hen daarbij helpen of bijdragen in de kosten of helpen andere huisvestingsproblemen op te lossen. Een deel van deze groep jongeren redt het dus wel; ook na de studie.
- b. Jongeren die zorg en begeleiding nodig hebben (geïndiceerde zorg)
Deze jongeren hebben bijvoorbeeld via een RIBW hulp nodig bij het wonen. In de begeleiding is er sprake van een gradatie: van minimale begeleiding tot jongeren in instituties zoals verslavingszorg. Bij de instellingen blijkt echter het sociale begeleidingsaspect belangrijker te zijn dan het wonen. Dat is jammer, omdat – ook met begeleiding – jongeren prettiger zouden wonen wanneer er ook invulling aan hun woonwensen wordt gegeven.
- c. Traditioneel ingestelde jongeren
Dit is de grootste groep jongeren in Drenthe. Het gaat hierbij om jongeren die wat traditioneler zijn ingesteld, kort in onderwijs zitten en langer thuis blijven. Zij willen graag in het eigen dorp blijven wonen. Deze jongeren worden 'starters op de woningmarkt' genoemd. Vanaf 23 jaar komen deze jongeren in aanmerking voor huursubsidie. Het is jammer dat zij niet op jongere leeftijd al als starter worden gezien en eerder in aanmerking komen voor huursubsidie. Met deze regeling kunnen gemeenten zich verontschuldigen om niet eerder iets aan de woonwensen van jongeren te doen.

Deze derde groep – traditioneel ingestelde – jongeren krijgt sowieso weinig aandacht. Vroeger bestond het vormingswerk nog, waarbinnen deze jongeren veel aandacht konden krijgen. Ook waren er begeleiders voor jonge werknemers om hen bij te staan om in hun werk tot ontwikkeling te komen. Nu worden jongeren veel meer op zichzelf aangewezen. Terwijl al die voorzieningen van vroeger eigenlijk om preventie en ondersteuning bij problemen, wonen, werken en opleiding ging.

Project Hometown

In het project 'Hometown' wordt in gesprek gegaan met 10 tot 14 jongeren over het thema wonen. Items daar in zijn: hoe zie je wonen nu, in de toekomst en hoe kun je wonen met anderen. Jongeren doen daarbij zelf onderzoek naar wat ze willen. Zo wordt er bijvoorbeeld op excursie gegaan: verschillende woningen worden bezocht, uiteenlopende wijken worden bekeken en men kijkt bewuster naar de omgeving. Zij fotograferen wat zij zien en zetten dit op een cd. Jongeren leren zo verschillen te ontdekken en langzaam maar zeker een eigen woonprofiel te ontwikkelen. Op hun geheel eigen wijze geven zij vorm aan hun eigen woonidee, bijvoorbeeld door middel van een rap, een maquette of een videopresentatie. Aan het eind van het project worden de ideeën gepresenteerd aan gemeenten, zorginstellingen, jongerenorganisaties, stedenbouwkundigen, enz.

Dit is dé manier om het onderwerp 'wonen voor jongeren' op tafel te krijgen en wordt gestimuleerd om meer onderzoek te doen naar wat jongeren willen. Over het algemeen willen jongeren graag een cascowoning, waarin ze zelf alles kunnen indelen.

Doel van Hometown is woningcorporaties en gemeenten te stimuleren om zich in te zetten voor woningen voor jongeren. Gemeenten zijn namelijk ook in gesprek met woningcorporaties en maken daarmee prestatieafspraken.

Vanuit de aanwezige jongeren wordt opgemerkt dat jongeren graag een betaalbare woning in een gewone wijk willen. Onder de 23 jaar kom je daarvoor in de gemeente Assen niet in aanmerking, maar word je in een achterstandsbuurt in Assen-Oost geplaatst. Dat zijn buurten waar je huis wordt leeggeroofd en waar je – zeker als je zelf ook een crimineel verleden hebt – meedoet aan inbraak. Jongeren, en zeker jongeren met delicten, behoren niet in zo'n wijk geplaatst te worden. In zo'n wijk zijn de huizen en de mensen verpauperd en word je als jongere meegezogen. Plaatsing in een nieuwbouwwijk betekent daarentegen een nieuwe start, maar de huizen die nu gebouwd worden zijn niet te betalen voor jongeren.

Hans Agterberg merkt op dat die huizen wel bestemd zijn voor mensen met een lager inkomen, die daar huursubsidie voor ontvangen. Jongeren onder de 23 jaar ontvangen echter geen huursubsidie. Dat is onterecht, vindt Hans Agterberg.

Eén van de aanwezige jongere merkt op dat jongeren zoals hij zodoende altijd achter het net vissen: ze hebben weinig geld en komen niet in aanmerking voor huursubsidie, terwijl de 23-jarigen over het algemeen meer geld verdienen en wel huursubsidie krijgen. Een deel van de jongeren kan ook niet terugvallen op steun van ouders en hebben ook geen andere begeleiding. Dié groep zou aandacht moeten krijgen.

Opgemerkt wordt dat hij het aanvragen van subsidie stapels formulieren moeten worden ingevuld. Daarop wordt aangevuld dat het voorkomt dat die formulieren vervolgens kwijtraken, men op straat belandt en lang moet wachten op een uitkering.

Opgemerkt wordt dat Humanitas in Assen van start gaat met een formulierenbrigade om te helpen met het aanvragen van subsidies.

De vraag is echter hoe jongeren kunnen weten dat bepaalde voorzieningen bestaan of van start gaan. Een oplossing hiervoor zou bijvoorbeeld zijn dat er iets over verteld of uitgedeeld wordt op school of op straat. Ook bij de diverse loketten moeten jongeren duidelijker wegwijs worden gemaakt en op initiatief van de medewerker gewezen worden op de voorzieningen en mogelijkheden die er zijn.

Gemeente Westerveld

Jacob Zwier vertelt dat hij ambtenaar volkshuisvesting van de gemeente Westerveld is en zich bezig houdt met ruimtelijke ontwikkeling, woonplannen en woonvisies. Momenteel houdt hij zich bezig met de vraag hoe de komende 15 jaar in Westerveld moet worden omgegaan met

wonen (leefbaarheid en vitaliteit). De trend is dat in 2020 3000 mensen minder in Westerveld zullen wonen. Dit zal gevolgen hebben voor de werkgelegenheid, openbaar vervoer, scholen, winkels en andere voorzieningen. Nu al is waar te nemen dat ouderen een gewijzigde behoefte aan wonen hebben; zij willen langer in het eigen huis wonen. Over al deze items zijn gesprekken gaande met woningbouwverenigingen, Actium en Woonconcept, diverse zorginstellingen, huisartsen, vrouwenadviescommissie, enz. Jacob Zwier bevestigt dat er in de Woonvisie wel wordt ingegaan op de WMO, maar daarin te veel het accent ligt op zorg en ouderen en te weinig op jongeren.

De gemeente Westerveld heeft aan Hans Agterberg gevraagd hoe zij kunnen weten wat jongeren in hun gemeente met het wonen willen. Categorie c. (traditionele jongeren) zijn redelijk in beeld bij de gemeente, maar categorieën a. en b. zijn onbekend. De gemeente wil wel meer over deze groepen weten. In de praktijk bouwt de gemeente vooral voor jongeren uit categorie a: de afgestudeerden die wel een huis kunnen betalen of in ieder geval de leeftijd hebben om voor huursubsidie in aanmerking te komen. Het probleem is echter dat deze groep de woning duurder maakt door aanpassingen aan de woning te verrichten, waardoor de woning bij het doorverhuizen onbetaalbaar is geworden voor nieuwe starters op de woningmarkt.

Jacob Zwier zou willen dat er woningen worden gebouwd, die zo klein zijn dat een starter er wel een aantal jaren kan blijven wonen, maar bij (verdere) gezinsuitbreiding doorstroomt naar een grotere woning, waardoor de starterswoning weer vrijkomt voor een starter.

Hans Agterberg wijst op de vroegere H.A.T.-eenheden, die gesubsidieerd werden en daardoor betaalbaar waren. Helaas bestaan deze woningen niet meer.

Jacob Zwier vertelt dat er in Frederiksoord/Wilhelminaoord H.A.T.-eenheden voor studenten stonden. Toen de bijbehorende school leeg kwam te staan, zijn de H.A.T.-eenheden te koop aangeboden aan jongeren. De woningen vlogen weg. Ze waren namelijk betaalbaar en geschikt om op te knappen. Echter, degenen die de woningen kochten, waren wederom de jongeren uit categorie a.

Opgemerkt wordt dat woningen die in principe geschikt zouden zijn voor jongeren, gesloopt worden en vervangen worden door dure woningen. Als voorbeeld wordt een wijk in Hoogeveen genoemd en de bejaardenwoningen in Havelte. Dit heeft vaak te maken met de grondprijs. Bij verkoop aan een projectontwikkelaar, die er dure woningen neerzet, verdient de gemeente flink aan de vrijgekomen grond.

Geconstateerd wordt dat veel mensen met een bovenmodaal inkomen in een goedkope woning wonen. Beter zou zijn om huur naar inkomen te laten betalen. In Meppel gebeurt dit al. Daarnaast wordt opgemerkt dat de crisis ook gevolgen heeft voor het wonen voor jongeren doordat de doorstroming nu minder is.

4. Conclusies

- Het onderwerp 'Wonen en jongeren' moet op de agenda van de WMO-raden.
- WMO-raadsleden: vraag je gemeente naar de woonvisie en check daarin welke plannen de gemeente voor het wonen door jongeren heeft
- Huurdersverenigingen, Woonbond, Woningcorporaties zouden in gesprek moeten gaan met jongeren om hun woonwensen duidelijk te krijgen
- Jongeren moeten ook binnen de gemeente actiever benaderd en betrokken worden door hen een plaats in de WMO-raad te geven, maar ook door hen actief op te zoeken.

Als gemeenten of WMO-raden lokaal iets willen doen voor en met jongeren, kunnen zij hierbij een beroep doen op Hans Agterberg (www.spankracht.com).

5. Afsluiting

Cor Bras bedankt Jacob Zwier en Hans Agterberg voor hun inbreng en overhandigt hen als dank het boek 'Beschadigd maar niet geknakt' en een WMO-kwartetspel 'Doe je mee?'

De volgende bijeenkomst vindt plaats op maandag 5 oktober van 13.00 tot 15.00 uur.